

БУРГАСКО ИЗДАНИЕ

ТЪРГОВСКИ ФАРЪ

LE PHARE DU COMMERCE.

СУБСИДИРАНЪ ОТЪ ВАРНЕНСКАТА И БУРГАЗСКАТА ТЪРГОВСКИ КАМАРИ.

Органъ за информация, политическа и стопанска икономия, търговия, земледелие и индустрия.

Телефонъ въ Варна № 223.

Уредникъ: П. ДРАГУЛЕВЪ.

Телефонъ въ Бургасъ № 135.

ИЗЛИЗА:
въ Варна
Вторникъ и Петъкъ
въ Бургасъ
Срѣда и Недѣля

Абонаментъ за България:
За година . . . 16 лв.
6 м-ца . . . 8 .
3 м-ца . . . 5 .
За странство:
За година . . . 30 лв.
6 м-ца . . . 16 .
Винаги предплатени.

Единъ брой 10 ст.

За обявления:
гармонденъ редъ на I-ва
стр. 1 лв. на II-ра и III
стр. по 70 ст., на IV-та
стр. 20 стотинки.

За по-вече обнародва-
ния се прави особено
спорузмение.

Съобщения, ржкописи,
суми се изпращатъ д
уредника:

П. ДРАГУЛЕВЪ.

Единъ брой 10 ст.

Георги Ст. Попевъ — Бургасъ

ТЪРГОВИЯ НА ЕДРО.

Постоянни депозити отъ: ЗАХАРЪ каси — рѣзанъ; ЗАХАРЪ ситенъ
ЗАХАРЪ келе; КАЛАЙ; БАКЪРЪ (мѣдъ);
СИНЪ КАМЪКЪ; КАФЕТА — разни; ПИПЕРЪ червенъ (македон-
ски); САПУНЪ — марсилски; САЛАМАКЪ (нишадъръ) и други ви-
дове колониални стоки.

Телеграфически адресъ: Георги Попевъ.

Гаврилъ Пеневъ & С-не Бургасъ

КОМАНДИТНО ДРУЖЕСТВО

Телефонъ № 109

Téléphon № 109

САМО ПРИ НАСЪ ще намѣрите най износни цѣни и условия,
плъненъ чешитъ отъ разни

колониялни, желѣзарски и бояджийски стоки.

ДОСТАВЯМЕ ОТЪ ФАБР. и МИНИТЪ цѣли вагони; сурови же-
лѣза, Чамберлинъ, Шведски желѣза, Махлѣци, Черна ламарина, Гал-
ванизирана ламарина. Телени гвоздени, Цинкъ, Безрови масла, Кини
Крокодилъ, Империялъ, Джамове, Белгиски цементъ, хидроликъ,
желѣзни грѣди (путрѣли), каменни въглища, кардѣфъ, коксъ, антра-
цитъ и килими, Марсилски керемиди, торби калкутски, 2 1/2 л. бри
и солени, 2 1/4 либри земни бои, стипца, зачка, сода бикарбонатъ,
захаръ, кафета, калай, бакъръ, олово, чугунъ, синъ камакъ, мине-
рални, слънчогледови, фъстъчни, памучни, и дървени масла и черъ
пиперъ Сингапуръ. При спецификация.

Винаги, прѣди да си набавите стокитъ, искайте нашитъ цѣни. Сж-
свършено държимъ и въ депозитъ сурови желѣзни шини, желѣз-
ни грѣди (путрѣли), Цинкъ, Ламарина, Гвоздъ, Калай, бѣло тенеке,
Синъ камакъ, Циментъ, Марсилски керемиди, Камѣни въглища.
Везирови масла — бои бодливъ тель.

Каменни въглища, кордифъ, антрацитъ и коксъ

Масла: дървени, памучни сусамови, фъстъчни слънчогледови
маслини и др.

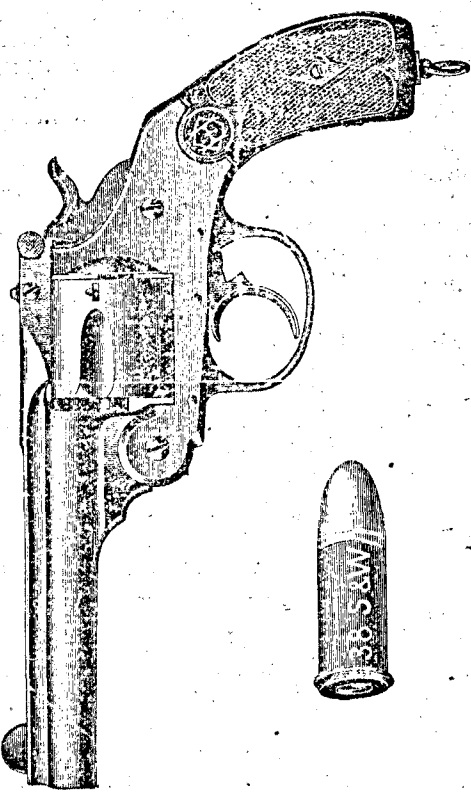
Винаги прѣди да си набавите стокитъ искайте нашитъ цѣни.

Бр. Ц. Кулеви — Бургасъ

Телефонъ № 21.

Телегр. адресъ: Кулеви.

Голѣмъ складъ — Цѣни най-износни.

отъ направо съ конкурентни цѣни.

Прѣди да дадете

поржикитъ си ждете и да е, искайте и
НАШИТЪ ЦѢНИ.

Грѣди желѣзни (путрѣли),
желѣза всички видове; четвър-
тити, плоски, фасонирани, чам-
берлинъ; Ламарина: черна, гал-
ванизирана; Цинкъ; Гвоздени: те-
лени, желѣзни, подковни; Под-
кови, тель бодливъ; Стомона
(челикъ) въ каси и на прѣти;
Поршъ за кола, връшници, ло-
пати, кофи, коси, сарпове, мо-
тики, копачи, вили, тармаци,
плочи за печки, течеке бѣло,
калай, нишадъръ, олово, сачми,
циментъ беоцински, масла ма-
шинни, стипца, катранъ, смо-
ла, плугове и др.

Единственъ депозитъ на:

пушки, револвери, барутъ,
патрони, фитилъ, гилзи, язви,
тапи и др. ПРОДАЖБА И НА
ЕДРО. Пушки отъ 25 лв. и ре-
волвери отъ 8 лева нагорѣ.

Имайки винаги голѣ-
ми ангаджименти съ фа-
брикитъ, правимъ продажба и

МАГАЗИНЪ

„Братско Дѣло“

За празниците въ кооп. мага-
зинъ пристигаха слѣднитъ
стоки:

изъ РУСИЯ:

Руски карамели; Чисто краве
масло; Разни видове чай; Кон-
сервирани риби, — изъ руски
фабрики; Руски макарони.

изъ ХОЛАНДИЯ:

Какао Бенсдорфъ, въ кутли по
1 левъ, и на тегло; Всевъзмож-
ни шоколадни бонбони, — кара-
мели, мармалади.

Всички видове плодове —
прѣсни и консервирани.

ЦѢНИ ЕДНАКВИ ЗА ВСИЧКИ

Всички членове на Д-во „Брат-
ско Дѣло“ — участвуватъ въ
печалбитъ.

Дѣловетъ на дружеството се
продаватъ въ магазина по 20 л.
единъ дѣлъ.

ПАРИ заема частно лице на со-
лидни хора съ 5 % лихва-
изплащане за 5 години сжщо и ипо-
теки Kraus C. Post-lager Berlin 29.

ГОЛѢМЪ ИЗБОРЪ ОТЪ

ПОМПИ

за кладенци, градини и винарски

ОФЕРИРА МНОГО ЕФТИНО

МАШИННИ СКАЛДЪ

ВУЛКАНЪ

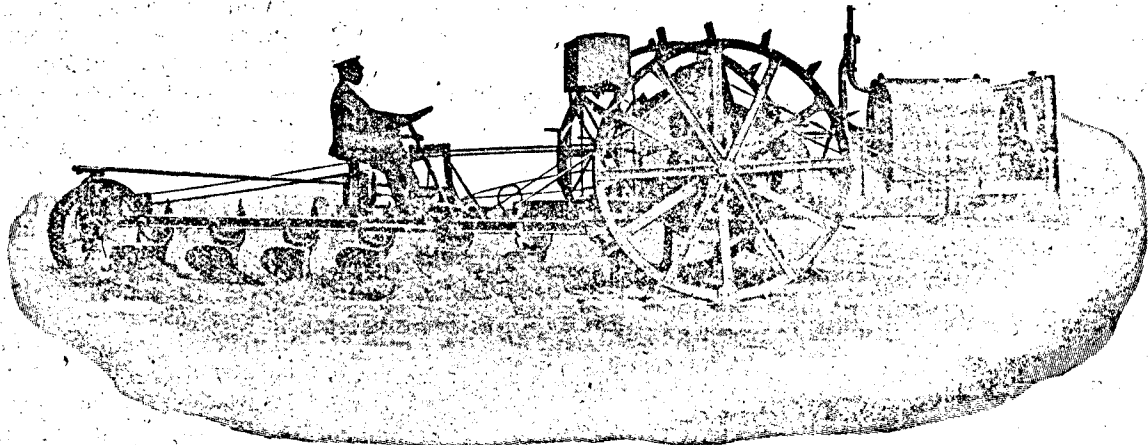
С. Епцайнъ — Русе.

Илюстрирани каталози при
поискване даромъ.

Грамаденъ успѣхъ е постигнатъ съ моторния плугъ „ШОКЪ“

най-усвършенствувания до сега плугъ съ моторъ, конструиранъ най-гениално систе-
мата доведена до съвършенство, резултати постигнати неочаквани.

Продадени повече отъ 800 моторни плугове въ цѣлния свѣтъ!

Моторния плугъ „ШОКЪ“ оръ на дълбочина 35 см., като обръща почвата най-добъръ.
Моторния плугъ „ШОКЪ“ може да влечи: грапи (буруни), култиваторъ, жетварки, сноповър-
зачки, сѣялки и локомотиви.

Моторния плугъ „ШОКЪ“ изорава дневно около 80 декара.
Моторния плугъ „ШОКЪ“ оръ всѣкаква почва: мека и твърда.
Моторния плугъ „ШОКЪ“ работи въ дъждовно и кално врѣме, безъ труд и безъ да затъва.
Моторния плугъ „ШОКЪ“ се нуждае отъ прислугата на единъ човѣкъ и е крайно икономиченъ.
Моторния плугъ „ШОКЪ“ има тежина само 5000 килограма и която тѣжестъ никакъ не отъп-
вка нивитъ.

Моторния плугъ „ШОКЪ“ е конструиранъ отъ най-добрия материалъ по трайностъ до сега не-
постигнатъ при другитъ системи.

Продадени въ България и Ромѣния повече отъ 50 парчета, отъ които:

- 1 моторенъ плугъ на Държавния Заводъ за добитѣкъ и складъ за жребци въ Кабиюкъ.
- 2 моторни плуга на г. г. Захария и Никола Холевичъ въ с. Царъ Борисъ (Добруджата).
- 1 моторенъ плугъ на г. г. Братя Кулеви, с. Качамакъ.
- 1 " " " г. г. наследенитъ на пок. Хр. Ючормански въ с. Якстъкчларъ Добрудж.
- 1 " " " г. Тиню Хаджи Тиневъ, село Калайджи Дѣре, Добруджата.
- 1 " " " г. Пенчо Атанасовъ, село Мохамедча, Добруджата.

ПРОСПЕКТИ И ВСѢКАКВИ СВѣДѢНИЯ СЕ ДАВАТЪ ОТЪ ЕДИНСТВЕНИТЪ ЗА БЪЛГАРИЯ
ПРЕДСТАВИТЕЛИ:

Анонимно Дружество, бивше ЕВГЕНИЙ БЕЛЕСЪ, Варна.

ФАБРИКАНТИ ЗА СОДА И ЛИМОНАДА!

Ароматна

ВЪГЛЕНА КИСЕЛИНА

лимонадени английски СТЪКЛА содови, пи-
воквасни, винени и всѣкакви други.

При най износни цѣни и условия ще на-
мѣрите само при менъ.

МАРКО ШЕХТЕРЪ

ул. Мария Луиза № 25, СОФИЯ.

Иоханъ Вайнтраубъ С-не

БУРГАСЪ.

МЕЖДУНАРОДНИ ТРАНСПОРТИ
Обезмитяване, Комисiona, Инкассо.

Представители на първото българско акционерно дружество за
международни транспортъ въ София.

НОВА КОМИСИОНЕРО-ЕКСПЕДИТОРСКА ФИРМА въ БУРГАСЪ

С. И. Пардовъ & с-не

ЦЕНТРАЛА РУСЕ

Ще се занимава съ комисонерство, експедиция, прѣдстави-
телство и международни транспортъ.

Помѣщава се въ улица „Александровска“ — срѣщу търгов-
ската банка въ старата житна борса

Телеграфически адресъ:

Пардовъ С-не — Бургасъ.

Вълнено-Текстилно Анонимно Акц. Д-во

„Фабрика Александръ“ — Габрово

Произвежда доброкачествени чисто вълнени камгарни и
шрайгарни ПЛАТОВЕ, а така сжщо и всѣкакви видъ
ПРѢЖДИ за тъкане, фланели и гайтани.

Цѣни и условия износни.

Първо качество марки
„КОТВА“ и „ЗВѢЗДА“
специално за автомо-
били, лампи и мотори
специално за ДИЗЕЛМОТОРИ

Иосифъ Серперъ София

Телефонъ 1441.

„АСТРА“ и „ВНИТЪ“

Царъ Самуилъ 95.

Телефонъ 1441.

На срочни изплащания, съ гаранции и намалени цѣни
СЕ ПРОДАВАТЪ ПРИ

Александръ Краусъ & С-не Русе

ул. Митрана № 10.

най-усвършенствуванитъ нови шевни машини „Silberberg“ които по здра-
вина и практичность надминаватъ всички други досегашни системи.

Тия машини шиятъ напрѣдъ и назадъ и сж снабдени съ апаратъ за
бродиране.

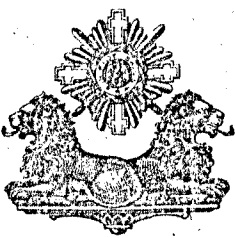
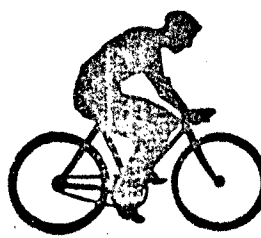
Голѣмъ асортиментъ отъ всѣкакви видове и системи игли и части на
шевни машини. Механици на разположение. Поправки безплатно.

Писющи машини американски „МОНАРХЪ“ и „ЕНДЕРВУДЪ“ дѣй-
стватъ лѣтко и безшумно най-усвършенствувани.

Най-лѣтки, солидни и елегантни велосипеди
„Crickle“

Грамофони отъ прочутата фабрика „Lindström“
Английски и Руски първокачествени непромокаеми
мушамы и пелерини, твърдъ ефтини.

Гатоши шведски и американски.

ФАБРИЧНА МАРКА.

ГАЗЪ

ОТЪ

НАЙ-ДОБРО КАЧЕСТВО

УПОТРЕБЯВАЙТЕ

само тази марка.

„НАФТА“

Българско Акционерно Дружество

Капиталъ 1,000,000 лева.

Централа въ София.

Клоно е въ всички градове на Царството.

Постоянни складове въ всички кло-
нове отъ газъ въ каси и върели, бен-
зинъ за освѣтление, автомобили, мотори,
индустриални и технически цѣли, ми-
нерални и цилиндрични масла, га-
зойлъ (нафта) за Дизелмотори, пжжу-
ра за гориво въ парни котли, катранъ
парафинъ, асфалтъ и всички други
нефтни продукти.

Цѣни и условия най-износни.

Димитър х. Иванов и Синове

БУРГАСЪ — СЛИВЕНЪ.

Телефони № 72 - 61.

Телегр. адресъ: Хаджи Ивановъ

Голѣмъ складъ — Износни цѣни

Желѣза всички видове; чемберлицы, ламарини, калай, бѣло тенеке, цинкъ и олово.

Желѣзни грѣди (путрели), портландъ цементъ, телени гвоздеи, безиръ, холандски бои, подковни гвоздеи, петали, грѣси желѣзни и каучукови, лопати, кофи и всички сортове дребна желѣзария.

Разполагайки съ ангажменти за голѣми партии правимъ ки направо съ конкурентни цѣни.

А. Илиевъ & С-ие

Централъ Варна, ^{клонове} Бургасъ, София, Русе,

Сомовитъ, Пловдивъ, и Шуменъ.

КОМИСИОННА И ЕКСПЕДИЦИЯ.

Продажба: ГАЗЪ, СОЛЪ, МИНЕРАЛНИ МАСЛА, ЗАХАРЪ и МАРСИЛСКИ КЕРЕМИДИ.

Любенъ Даниловъ

АДВОКАТЪ — СОФИЯ

Домъ: Сръдна Гора, 51.

Бюро: Мария Луиза, 25.

Защитава граждански, търговски и углавни дѣла. Ходатайства по разни административни въпроси прѣдъ всички учреждения.

Регистрова търговски и индустриални марки. Дава съвети специално по закона за насърчване на мѣстната индустрия.

БАНКЕРСКА КЖЩА

Петръ Луковъ & П. Пантовъ

ВЪ ВИДИНЪ.

Извършва всички видове банкови операции: шконтира заеми — инкасира, купува и продава цѣнни книжа, прави вѣтрѣши и вѣн — кашни прѣводи и пр. дава референци.

Занимава се и съ покупка и продажба на разни зърнени храни и пр.

Телеграфенъ адресъ: Луковъ, Пантовъ.

БАНКЕРСКА КЖЩА

Командитно Дружество Георги Цѣиковъ & С-ие

ЛОМЪ

ИЗВЪРШВА ВСИЧКИ БАНКОВИ ОПЕРАЦИИ:

Према суми съ срокъ и безъ срокъ срѣщу срочни свѣдѣтелства, спестовни книжки и въ текущи смѣтки и плаща:

На безсрочнитъ влогове	5%
На срочнитъ влогове съ срокъ до 1 година	6%
„ „ „ „ „ 3 „	6 1/2%
„ „ „ „ „ 5 „	7%

За по-голѣми суми и срокове по споразумение.

ВНОСКИТЪ и ТЕГЛЕНИИТА ставатъ безъ никакви ФОРМАЛНОСТИ

Сконтирава търговски и нетърговски полици, отпуща заеми и открива специални текущи смѣтки, срѣщу гаранция цѣнни книжа, стоки и лични поръчителства.

Извършва всички видове комисии операции и събира полици, обезпеченства и пр. за чужда смѣтка.

Купува и продава за чужда и своя смѣтка всички видове цѣнни книжа, акции, облигации и пр., китко и инкасира купонитъ имъ.

Условия най-либерални

Иванъ Валець — Габрово

Освѣтъ прѣдставителствата на многото други кжши; има прѣдставителство на прочутата свѣтовна машина фабрика Менусъ, акционерно д-во въ Франкфуртъ н/Майнъ, която е специална по фабрикуването обущарски и кожарски машини. Отъ нея, съ прѣдставителството и съдѣйствието на кжшата ни съ построени въ Габрово фабрики за обуща: фабрика „Янтра“, фабрика „Прогресъ“ и фабрика „Бизонъ“, които дадоха отлични резултати.

На интересующитъ се сме готови всѣкога да изпращаеме всѣкакви каталози, проспекти, обяснения и др., стига да се отнесатъ до кантората ни.

Гугучковъ & Антонели

КОМИСИОНА ПРѣДСТАВИТЕЛСТВО — БУРГАСЪ

Постояненъ складъ отъ камени вѣглища за парни машини и тухларници.

Продаватъ съ най-износни цѣни първокачественъ Белгийски „PORTLAND“ цементъ, удобенъ отъ министерството за държавни постройки.

Иванъ х. Николовъ

ДОСЕГАШЕНЪ МИРОВОЙ СЪДЖИЯ. ЧЛЕНЪ И ЗАМѢСТНИКЪ ПРОКУРОРЪ ПРИ БУРГ. ОКР. СЪДЪ СЕ УСТАНОВЯВА АДВОКАТЪ ВЪ ГР. БУРГАСЪ.

Д-ръ В. Жечковъ.

Народна спестовностъ.

Институтитъ, които съ прѣдизна-чени да сгруппирватъ и пазятъ малки-тъ капиталы, на които употреблението имъ е за по-късно и на които общата сума въ народъ много-численъ, активенъ и пестеливъ — образува единъ капиталъ непродук-тивенъ, по твърдъ значителенъ. Тѣзи институти както ги знаеме съ прѣдставени прѣди всичко чръвъ спестовнитъ каси. Когато тѣзи спестовни каси съ солидни и управ-лявани отъ добра администрация, съ благодѣтели за всички, понеже улѣсняватъ всѣкого да пласирава своитъ слаби економии, като му се дава даже и лихва. Ако много пла-сирватъ своитъ икономисани пари тѣ даватъ възможностъ на спестов-ната каса да употребява тѣзи на-трупани капиталы за увеличаване на националното богатство. Съ учръж-даване на тѣзи институти — бѣдния работникъ може сега да влага всѣка седмица своитъ малко спестени пари и по таквъ начинъ много ка-то правятъ същото, слѣдъ нѣколко мѣсеца, години — малкиятъ фрак-ция на монетата ставатъ милиони ка-питалы. Ако единъ работникъ може вече да си внася своята малка ико-номийка въ тѣзи учръждения, това е още по-лесно за единъ капита-листъ или собственикъ на земи, които иматъ изобило много по-лесно да внасятъ своитъ спестовки, така че най-малката частъ отъ тѣх-нитъ спестовки могатъ да бѣдатъ употребени незабавно за да увели-чатъ материята върху която се упражнява тѣхната индустрия.

Да видимъ сега какъ въ насъ се спестява парата, особено отъ ка-то се учръжда спестовнитъ каси, какъ съ функционирани — какви об-лаги и въ какво се състои тѣхно-то неудобство за нацията ни.

Българина по природа е твърдъ пестеливъ знаеи е, че още въ тур-ско врѣме българина икономисани-тъ пари ги е криялъ въ грънцата и ги е заравялъ въ земята. Това е една коприва привичка отъ турско-то население, които економисватъ но не ги даватъ подъ лихва, като забранено отъ религията или пъкъ хабитатъ златни и сребърни монети като накити или окрасяватъ пояси-тъ на женитъ си или калѣфитъ на сабитъ си съ подобни монети*). По таквъ начинъ, като се е спестявала парата, е бивала често из-губвана или открадвана. Ето защо ние виждаме съ откриване на спестовнитъ каси много българини вни-сатъ паритъ си въ това солидно и гарантирано отъ държавата учръж-дене, което дава и по 4% лихва. Това е било единствената причина за тѣх бързото развитие, което се констатира въ нашитъ спестовни каси. Закона, чръвъ който се осно-ваха общественитъ спестовни каси, бѣ една благородна акция. Тя до-ставя на населението множество об-лаги именно:

1. Окуражитъ спестовността ме-жду населението, особено между бѣд-ната класа; особено за тази послѣд-ната класа тя дава и прави една голѣма услуга. Реализира се вече възможността да се даватъ съв-сѣмъ малки суми въ едно гаранти-рано държавно учръждение.

2. Това спестяване, което се централизира въ тѣзи каси е тѣ-мо на врѣме за да помага на зем-лѣдѣлното и индустрията въ Бѣл-гария.

3. Централизира спестенитъ ка-питалы въ народната банка и по-таквъ начинъ се дава възможностъ-та на послѣдната, — да ги раздава на хора, които иматъ нужда отъ кредитъ. Безъ спестовнитъ каси, не само, че една голѣма частъ отъ на-селението не би могло нищо да спести, но и огромни капиталы би-ха се изгубили, като помощъ, за землѣдѣлното, търговията и индуст-рията.

Извѣстно е, че спестовнитъ каси се помѣщаватъ въ пощенскитъ и те-леграфически бюра отъ основана-нето имъ 6.XII 1895 г. З бѣлжително е, че още първата година се манифе-стиратъ отъ единъ активенъ животъ и бърже обхващатъ всички слоеве отъ населението. Безъ да се гледа даже, че въ това врѣме се развиватъ кредитни институти, които, като да-ватъ голѣмъ процентъ, привличатъ спестенитъ капиталы. Отъ друга страна сръщаме много по-отъ за-можнитъ хора да пласирватъ капи-талитъ си въ покупки на земи и постройки, въ които намиратъ мно-го по-голѣма спекуляция. Сѣщо и Народната банка, както и Землѣ-дѣлската, като съ имали по-голѣ-ма нужда отъ капиталы, съ привли-чали тѣх послѣднитъ, като съ имъ давали по-голѣмъ процентъ отъ спестовната каса въ форма на сроч-ни влогове. Пласирани капиталы въ банката прѣвъ 1884 година съ-били до 6,420,769 лева; а въ 1907 година достигатъ до 34,963,556 лв. Ако разгледаме разпрѣдѣлението на спестовността, като сръдство, кое-

то характеризира ржста на нацио-налното богатство ще видимъ, че спестовното богатство, има тен-денция да растъ все повече и по-вече. И споредъ икономическото състояние на страната е варирано и спестовността; единъ по-интен-зивенъ икономически животъ отъ добра реколта напр. — се натрупватъ и повече спестени капиталы и на-противъ една лоша реколта въ те-чение на 2 — 3 години влачи слѣдъ себѣ си кризи, на които лошитъ послѣдствия се чувствуватъ и вър-ху националната спестовностъ.

Но и колкото огромни капиталы да се образуватъ въ спестовнитъ ни каси, отъ дребнитъ фракции на монетитъ, пакъ виждаме, че тѣ не могатъ да привличатъ по-голѣмото количество на свободнитъ капиталы и да се концентриратъ, защото хо-рата, които иматъ свободни пари, не търсятъ само сигурностъ и по-голѣма гаранция за безопасността имъ, но и по-добръ да оплодотво-рятъ своитъ спестовки.

Спестовната каса не дава повече отъ 4%, и ако тя купува акции и облигации, които даватъ по 5% — 6%, това, тѣ печели отъ разликата и ви-нати плаща пакъ по 4%, на вложител-тели. Различнитъ проценти, които даватъ разнообразнитъ кредитни ин-ститути правятъ шото на спестите-литъ на капиталы да правятъ ко-лебания въ своитъ пласменти. Днесъ единъ вложителъ ги истегли отъ Народната банка и даде въ нѣкое частно дружество или пъкъ отъ спестовната каса прѣкупи земя, цѣ-ната, на която постоянно се казва, — всѣкитъ си по-голѣмъ процентъ.

Единичното не симпатично дѣло за спестовнитъ ни каси е — ли-псата на резервенъ фондъ, необхо-димъ толкова при една криза. Да ви-димъ какъ се образува този фондъ и какъ се поглъща?

1. Той се образува отъ разликата на процента 4% съ какъвто про-центъ тя приема влоговетъ и отъ разликата 1% повече, като заемва вложенитъ отъ спестителитъ — ка-питалитъ въ народната банка.

2. Ползва се отъ нерекламира-нитъ на врѣме лихви отъ вложите-литъ и

3. Ползва се отъ капиталы, които по една или друга причина не се потърсятъ отъ вложителитъ.

Макаръ и незначителни да съ за спестовната каса тѣзи печалби въ продължение на години би се обра-зувалъ огромнъ капиталъ за единъ резервенъ фондъ, който би послу-жилъ при голѣма липса, като. спестително сръдство за прѣдпазване отъ парична криза. Обаче за съжа-ление се констатира, че всички тѣ-зи почти печалби, освѣтъ, че не образуватъ основния, тѣй необхо-димъ резервенъ фондъ, но минаватъ въ държавно съкровище и се по-глъщатъ въ общия бюджетъ на дър-жавата — като приходъ. Въ заклю-чение ние ще кажемъ въ Бѣлгария сега икономисватъ много, тази идея е много добръ разбрана, но спестов-нитъ каси, въпрѣки всичкитъ лесно-сти, които прѣдлагатъ на публика-та да внася своитъ спестени пари и то безъ никакви равности и фор-малности — тя е обаче далечъ да влоблора цѣлото национално спест-овство.

Въможна причина на това може да се смѣта не толкова високия процентъ 4% когаго въ Франция, Бѣлгия зематъ 3%, а у насъ ка-питалитъ съ рѣдки, тѣй че процента би трѣбвало да бѣде по-високъ. Ре-зервенъ фондъ би ималъ още и това прѣимущество, че спестовната каса не би се бояла да пласирава вложенитъ капиталы въ прѣдприятия, които ще и донасятъ винаги по-ви-соки доходи, а съ това ще има въз-можностъ да дава на вложителитъ и по-голѣми лихви. Но това е още трудно, особено до като спестовната каса не е отдѣлена отъ чиновницитъ на пощитъ, като автономно учръж-дене. А за сега вмѣсто резервенъ фондъ, ние виждаме печалбитъ да се поглъщатъ отъ държавното съ-кровище подъ форма на приходъ за бюджета и друга малка частъ да се раздава между чиновницитъ на по-щата като възнаграждение. Безсъм-нѣнно въведени въ насъ спестов-ни каси съ една благородна акция — отъ страна на законодателя, но, като копие отъ тѣзи на Франция и Бѣлгия, би трѣбвало още по да се перфекциониратъ, като още по ги приложатъ къмъ условията на стра-ната. А сѣщо, което не малко е обидно, че спестенитъ суми отъ 1 лв. до 2000 за лице и до 5000 за дру-жество, чръвъ спестовната каса по-стъпватъ въ Народната банка, като влогове, а тя отъ своя страна ги употребява както си иска; тя може да ги заема на търговци или на държавата за продуктивно или не-продуктивно употребление. Това е една капитална грѣшка отъ страна на администрацията на спестовната каса, защото спестенитъ капиталы на една нация трѣбва да се употрѣ-баватъ винаги направо за най-необ-ходимитъ нужди и за подобрието на индустрията на този народъ.

Така, тамъ дѣго нѣма пжтища до-бри, желѣзници — трѣбва да се употребятъ абсолютно тѣзи спесте-ни капиталы за нови пжтища и по-таквъ начинъ като, се фаворизи-ратъ съобщенията да стане и тра-фика по-активенъ. Спестовнитъ, кои-то ставатъ въ страна главно земе-дѣлческа, тѣ трѣбва да отиватъ на-право за подобрието на землѣдѣ-лието.

Въ другитъ по цивилизовани страни една частъ отъ дохода на фиска отива за създаване на пу-блични учреждения, пжтища, пазари-ща, орнаменти публични, статуи, фрнтани и др. окрасяване на обшир-нитъ паркове фисали и колосадни площи, които съ стойностъ отъ голѣма цѣна за гражданитъ, като имъ доставятъ, наслада и вдѣхватъ, подемамъ къмъ изящното краснорѣ-чие и пр.

Надѣваме се обаче, че по-късно националното спестяване ще се уве-личи и това така трѣбва да бѣде, като се даде още по голѣма лѣсно-сти на спестенитъ пласменти. Всѣки кредитенъ институтъ, трѣбва да функционира, като единъ апаратъ за да помага за натрупване на ка-питалитъ и да прѣчи за тѣхното разпрѣскване. Съ увеличаване на спестенитъ суми, спестовната каса се схване добръ положението си и сво-ята роля за да не дава повече су-митъ си въ Народната банка и да не изпраща печалбитъ си въ дър-жавното съкровище, но като ги от-дѣла на страна отъ година на го-дина ще се приготви резервенъ фондъ за да бѣде раздаванъ на по-усърднитъ вложители на спестени суми и по таквъ начинъ да укора-жава още повече — спестовността.

Не е излишно да се спомене и за Бѣлгийскитъ спестовни каси за да можемъ направитъ едно сравнение съ нашитъ и на тази прѣлага кул-турна нация. Спестовната каса въ Бѣлгия е основана чръвъ законъ на 16 мартъ 1865 год.

Още въ 1830 год., малко прѣди революцията съ били основани въ Нидерландия и Холандия малки спестовни каси, но тѣ не съ успѣли. Послѣ още нѣколко каси испъкватъ подъ частна инициатива, но пъкъ нея година, избухва французката революция 1848 год. и съ били спа-сено благодарение на застъпничест-вото на правителството. Отъ това вече правителството схваща нуждата да организира редъ институти съ математическа и точна прѣдвидли-востъ. Множество комисии съ били натоварвани да изучатъ тази важна проблема. Първия проектъ бѣ прѣд-ставенъ въ Камарата въ 1849 год. слѣдъ като се санкционира чръвъ закона бѣ подчиненъ подъ гаранция на държавата и започва да функ-ционира съ паленъ успѣхъ. Управ-лението и бѣше пѣврено на гене-раленъ съвѣтъ, единъ административенъ съвѣтъ и отъ единъ дирек-торъ назначенъ отъ царя. Така на-редени спестовни каси прие общъ характеръ на единъ националенъ институтъ за да сгруппира всичкитъ малки економии въ единъ общъ ре-зервуаръ.

Тази спестовна каса приема единъ ржстъ колосаленъ и започва да авансира капиталы на землѣдѣ-лци, да учръждава спомагателни кан-тори, а по-късно да прави заеми на кооперативнитъ дружества и зем-лѣдѣлски кооперации. Още по-късно закона опълномощи тази спестовна каса да употребява частъ отъ своитъ капитални фондове въ за-емъ за постройки и покупки на кж-щи за работната класа. По силата на сѣщия този законъ спестовната каса започва да прави осигуровка за животъ. И най-послѣ най хума-ното дѣло, въ което се ангажира пакъ тази спестовна каса, прие да отдѣли една частъ, въ която поста-пяха капиталы назначени да обра-зуватъ ренти за жертвитъ или да плащатъ опрѣдѣлена такса на слу-чайно осакатени нещастници.

Единственото за забѣлжаване, което въ Бѣлгийскитъ спестовни ка-си е, че администрацията е нареди-ла шото всѣки отъ вложителитъ, който внесе 2000 лв. може слѣдъ това да внася за да му образуватъ една пожизнена рента, прикрѣпватъ се извѣстни купончета къмъ спестовната книга като се прѣдставятъ и лихвитъ да се капитализиратъ. Това дава голѣмо насърчение, о-собено за сръдната и бѣдната класа, които такава едно щастливо съчетание на спестенитъ дребни мо-нети, влагани въ гарантираното спестовно учръждение обезпечаватъ на стари години всѣкого да си полу-чава ежедневно извѣстно количе-ство пари. Комбиниранитъ съ раз-нообразни и съ по-опростени отъ застрахователнитъ дружества. За-що по-широко обхващане спестов-ното дѣло даже и отъ най-бѣднитъ и малки дѣца — рѣшено е да се правятъ отстъпки за влогове по малки отъ 1 левъ — и приематъ по 10 ст., 5 ст. даже и 2 ст., само че откриватъ на всѣки таквъ вложителъ партия и му вѣлпятъ за 10 ст., 5 ст. или 2 ст. пощенска марка и слѣдъ като стане сумата 1 лв. залепватъ спестовна марка отъ 1 лв. въ картата на спестителя.

Въ услуга на спестовната каса съ освѣтъ всичкитъ бюра въ цѣ-лата страна на пощата, но и вси-чки агенции на Бѣлгийската Народна Банка, на генералната каса съ вси-чкитъ агенции. Това широко раз-пространение да улеснява всѣки спестител да може най-удобно да си внася и най-малката аспра е дало колосално процѣтяване на спестов-ната каса въ Бѣлгия. Особено едно

благородно дѣло, резултатъ отъ не-прѣстанна пропаганда на учителъ и учителкитъ — е силното разпро-странение спестовността между уч-еницитъ и ученичкитъ. Тамъ се забѣлжава особена ревностъ да спестяватъ даже и 2 ст. Училищното спестовно дѣло особено на прѣдна-слѣдъ като въ 1881 год. въведоха спестовнитъ болетини — които служатъ като сръдство за внасяне спестени пари. Дѣцата съ 10, 5 и 2 ст. купуватъ пощенски марки и ги лѣпятъ и слѣдъ като стане до 1 левъ внасятъ го въ нарочно на-дената имъ книга на тѣхно име. Отъ дадената тукъ статистика, може да се сѣди какъвъ голѣмъ размеръ е обхващало това благородно дѣло между учащата се младежъ. Въ 1889 г. 31.XII числото на ученици-тъ, които съ спестявали въ първо-началнитъ училища вълизана на 205,152, а цѣлата имъ спестена су-ма отъ 10, 5 и 2 ст. е възлизала на 3,750,000 лева. Слѣдъ 10 години 1899 г. отъ 1,085,177 ученика отъ първоначалнитъ училища е имало вече 350,183, които съ спестявали въ тѣзи училища на сума вече 8,117,000 л. а въ 1908 год. отъ 1,182,703 ученика, 474,677 ученика съ спестили 13,107,000 лв. вложени пари. Това спестовно училищно дѣ-ло е упражнило едно щастливо вли-дане върху развитието на прѣдвид-ливи идеи — и най-главно въ ра-ботническата класа бѣзва едно спестително дѣло за куражъ и за угъха въ безработнитъ дни и не-дѣлви години.

Широкото разпространение между цѣлото съсловие на спестовността е дало и рѣдъ закони да урегулир-ва и огромнитъ спестени суми — държавата не е забравила и воен-нитъ ниши чинове и женитъ на миньоритъ изложени на случайни катастрофи, на много служащи и прислужници по всички отрасли на индустрията, търговията и зем-лѣдѣлието.

Каго разполага съ излишни на-трупани капиталы, спестовната каса е натоварена отъ държавата въ различни специални услуги за смѣт-ка на послѣдната. Главно тя служи, като посръдница между държавата и общинитъ. Най-благородното на-чепане отъ страна на спестовната каса е и това, че тя плаща дър-жавнитъ субсидии за постройка и мобилировка на училищата, рабо-тѣ по постройката на пжтища и за-хигиеничността на селата и гра-довѣтъ, за постройка на грандиозни здания и поправки, а сѣщо и за насърчване на първоначалнитъ о-бучения.

Друго едно улеснение е напри-вила спестовната каса въ силата на едно съглашение между Бѣлгия и Франция, а по-късно и Холандия, е да се позволява на всѣко лице, което има депозирани суми въ Бѣлгийски спестовни каси да могатъ да си ги теглятъ въ Франция и въ Холандия и обратно до 1500 лева; сѣщо да може всѣки притежателъ на Бѣлгийска спестовна книжка да внася суми и отъ Франция, Холан-дия въ спестовна книжка сѣщо безъ разности и формалности.

За да се види до какъвъ голѣмъ размѣръ е взело спестовното дѣло въ Бѣлгия считаме за небезинтерес-но да се дадатъ поглѣдни цифри всѣки 10 години отъ основанието и до сега.

Така напр.

души е било внесено	1865 г.отъ	1880	1900
„ 1866 „	6,000	2,200,000	
„ 1870 „	52,000	19,600,000	
„ 1880 „	201,000	132,200,000	
„ 1890 „	731,000	377,100,000	
„ 1900 „	1,758,000	846,500,000	
„ 1909 „	2,710,000	1,421,400,000	
„ 1912 „	3,120,000	1,875,200,000	

Въ тѣзи влогове влизатъ и фондъ за учръждаване пожизнени ренти.

Външни свѣдения.

Външната търговия на Бѣлгия

Прѣвъ 1913 година цѣлнати-вностъ на Бѣлгия е достигнала циф-рата 4,998,303,000 лева срѣщу 4,826,577,000 лв. прѣвъ 1912 г.; уве-личение — 2.9%. Износътъ отбѣл-жава 3,656,818,000 лева срѣщу 3,849,443,000 лв. прѣвъ 1912 г.; на-маление — 5%. По вноса държавитъ се редятъ така: Франция, Германия, Англия, Сѣд. Шати, Холандия, Ар-гентина и пр. Бѣлгия изнася най-много въ: Германия, Франция, Ан-глия, Холандия, Сѣд. Шати, Ар-гентина и пр.

Монетното движение се опрѣдѣл-ва вълизало прѣвъ 1913 година 23,518,265 лв. срѣщу 18,539,300 лв. прѣвъ 1912 година; излязло злато 3,271,030 лв. срѣщу 2,436,600 лв.; сребро вълизало 366,397,483 лв. срѣ-щу 279,941,400 лв.; сребро излязло 95,558,184 лв. срѣщу 43,645,000 лв. прѣвъ 1912 г.

Тунелъ между Швеция и Дания.

Отъ два шведски инженеръ е рав-работенъ проектъ за съединение съ тунелъ шведския брѣвъ съ датския и провеждане желѣзницъ, пжти, кой-то да свърже Копенхагенъ съ Мал-ме. Дължината на подземната частъ отъ ж. п. линия се опрѣдѣля само на 13 км.; тѣй като се прѣдполага възползуването отъ два острова, прѣвъ които да мине частъ отъ ли-нията. Стойността на съоръжения-

ТЪРГОВСКИ БЮЛЕТЕНЪ

та се опрѣдѣля на 90 мил. крони и работитѣ да се привършатъ за 5 години.

Економическата криза въ нова Сърбия.

На „Османлиеръ Лойдъ“ отъ 25 февруари н. с. съобщаватъ отъ Сърбия, че економическото положение въ новитѣ сръбски земи отъ деня на денъ се влошавало. Оплакванията на мѣстното население се групирани постоянно въ Бѣлградъ, а напоследѣтъ и Бѣлградската Търговска Камара се видѣла принудена да направи постѣпки прѣдъ правителството за подобрене положението на Нова Сърбия. Като причини за съществуващата и постоянно растящата криза се изброяватъ слѣднѣти факти:

1. Голѣмото увеличение на вноснитѣ мита и разширенето на държавнитѣ монополии. Послѣдствието отъ това било грамадно поскубяване на всички необходими за живота прѣдмети.

2. Съвършеното разрушение на кредита. Солунскитѣ търговци, като се убѣдили, че нецѣ могатъ да продължаватъ, вслѣдствие на новосъздаденото положение, търговскитѣ си операции съ вжтрѣшността на Македония, взели най-енергични мѣрки за събиране на вземанията си, които възлизали на около 30 милиона лева. Вслѣдствие на това — чести фалити, съдебни прѣслѣдвания, опрѣствания.

Новооткрититѣ клонове въ Нова Сърбия на сръбската народна банка, на сръбско-френската банка и др. се занимавали само съ размѣна на монети. Личенъ кредитъ никакъ не се отпущалъ. Сръбцу залогъ се давало само „до“ 1% отъ стойността на заложенитѣ прѣдмети. Ипотекарния кредитъ сръбцалъ голѣми мъчнотии.

3. Затруднеността, отъ различно естество, създадена отъ администрацията въ новитѣ сръбски земи, като напр. задължението да се регистриратъ на сръбски всички фирми и пр.

Новата данъчна система въ гръцка Македония.

„Неа Атиния“ отъ 19 януари пише: Отъ деня на денъ ставатъ посѣществителни ранигѣ, които отваря надъ нездравѣлото още тѣло на Македония новата данъчна система, станала вече законъ за тази страна и отъ четири седмици насамъ прилагана тамъ най-строга. Този законъ, съставенъ съвсѣмъ необходимостю, безъ да се взема въ внимание и да се проучатъ на само мѣсто грижливо нуждитѣ и условията на живота въ новитѣ земи, поразилъ, като гръмъ, развитѣ индустриални и занаятчийски класи. Той имъ рисува още отъ сега една грозна перспектива съ много грозни послѣдствия. Напразно отъ всѣкъгдѣ се протестиратъ за неувидеността на прѣдприетата мѣрка, напразно се посочиха катастрофалнитѣ послѣдци отъ новата данъчна система, напразно се по казана пакоститѣ, що може да ни донесе тя. Този казусъ отчайва мѣстното население, което чувствува грозната нужда да се изсели, защото Гърция не е за тѣхъ майка, а мачеха. Поради тежкитѣ акцизни данъци цѣли околии, като Пегушката, Гоменджиската, Воденската и пр. за напредъ нецѣ могатъ да се прѣпитаватъ съ лозарство и цѣ се принудятъ да хванатъ пѣтя за Америка или за по-близо нѣйдѣ, гдѣто ще могатъ да живѣятъ по-около. До като България и Сърбия правятъ всевъзможни улеснения и прѣдприематъ сума мѣрки за насърчване на мѣстната индустрия и занаятѣ, въ Македония самата властъ възра рѣшитѣ на мѣстното население и стана причина за загваряне на маса индустриални заведения. Ако и за напредъ правителството продължава да прилага този пегубенъ законъ, още отсѣга смѣло може да посади солъ въ Македония. Поради злинитѣ, които безъ друго ще създаде тази извѣрно вѣрвана данъчна мѣрка, обръщаме настоятелно вниманието на правителството за ревизиране на тази необходимостна мѣрка, като се нагласи тѣ споредъ истинскитѣ нужди на Македония, ако не иска то да се на мѣри въ скоро вѣрме прѣдъ неправими катастрофи.

Хроника.

По издаване на чековетѣ отъ Б. Н. Банка.

Нѣкои клонове и агенции отъ Б. Н. Банка при издаването на чековетѣ не сѣ съблюдавали нарежданията на чл. 641 п. 5 отъ търговския законъ, особено по отношение на държавнитѣ учрѣждения, като не упомяватъ точно качество на лицето, което трѣбва да получи сумата по чека. Това безспорно е едно опущение прѣди всичко отъ естество доведе до грѣшки и отговорности лица, които заплащатъ, а отъ друга страна съставлява едно опущение на нѣкои отъ съществени условия, които закона изисква за да направи отъ чека перфектна цѣнна книжка. Нека не се забравя, че липсата на които и да било отъ реквизити-

тѣ, изброени въ чл. 641 отъ търговския законъ, влѣче слѣдъ себе си неговата недействителност.

Вслѣствие на горното, банката е прѣпоръчала на клоновѣ и агентуритѣ си, да внимаватъ въ бждаше, щото при съставянето на чековетѣ да се вписва точно името и прѣзимето или фирмата на лицето, което трѣбва да получи сумата по чека. Държавнитѣ и други учрѣждения ще бждатъ вписани точно по начина указанъ, било въ съответнитѣ закони, било въ държавния бюджетъ, напр. софийски околийски началникъ, У софийски държавенъ бирникъ, софийска градска община и пр.

За банкнитѣ райони.

Павлиевската агентура на Б. Н. Банка съобщава, че често ѝ се изпрашватъ бюлетини за поитване свѣдѣния за кредитоспособността на банкни клиенти живущи въ селата, които не спаднали въ района ѝ, затова управленето на банката поканва всички свои учрѣждения да си взематъ нуждата бѣлжика, че въ районъ на помѣнатата агентура влизатъ само слѣднѣти селата:

Отъ Търновска околия: Ст. Стамболово, Бѣла Черква, Паскалевецъ, Гор. Липница, Дол. Липница, Кестамболъ, Вишовградъ, Стамболово, Павликини, Ново Село, Ибичево, Лѣсичери, Дѣсютъ, Михалци, Патрешъ, Мусина, Мекишъ, Неданъ, Дичинъ, Тенча, Еменъ;

Отъ Севлиево околия: Сухиндолъ, Върбовка, Димча, Калакастро, с. Грехчева махла, с. Калакастро, с. отъ Свищовска околия: Караеменъ и Батакъ.

По тѣхъ случаи напомня се на директоритѣ и агентитѣ да разпоредятъ нужното за изпълнение окръжното съ което се изисква да се прѣдстави списъкъ на общинитѣ, селата или колибитѣ, които влизатъ въ района на повѣрени имъ клоно или агентура.

За безплатнитѣ билети по желѣзницитѣ.

Дирекцията на желѣзницитѣ е разпоредила до всички желѣзопътни станции да издаватъ половинъ билети за пътуване, безъ особено разрѣшение, на всички чиновници и служаци и известни работници, както и на членовѣ отъ сѣмѣйната имъ, само сръбцу прѣдвяване редовна, надлежно и своевременно визирана литигация или особени позволителни; издавани отъ главната дирекция на желѣзницитѣ.

Кибритна фабрика въ Бургасъ.

Г-нъ Маггѣ Коорпанъ, прѣдставителъ на белгийската финансова група, която ще построи кибритна фабрика въ Бургасъ, снабденъ съ нужната скица за мѣстото въ индустриалния кварталъ, дѣто ще се построи фабриката и съ всички други формалности, на 22 т. м. подаде молба въ министерството на търговията, индустрията и труда за концесия.

По инкасватата служба при Б. Н. Банка. Въ управленето на Б. Н. Банка има дѣлни, отъ които се вижда, че нѣкои отъ клоновѣ и агентуритѣ не прилагатъ както трѣбва Правилника за вжтрѣшния редъ на отдѣленieto на цѣлноститѣ и инкостото по отношение Инкасовата служба, а именно чл. 22, 23, 24 и 25.

По тѣхъ поводъ като имъ се напомняватъ горнитѣ членове отъ въпросния правилникъ, управленето имъ съобщава че за всички опущения и нарушения по инкасватата служба ще се държатъ дисциплинарно отговорни, освѣнъ надложитѣ чиновници, и началствующитѣ лица на клонъ или агентурата.

Промѣнена фабрична фирма.

Сапуновата фабрика „Разлогъ“ въ Бургасъ, която носеше фирмата на г. Братя Каназиревъ & С-ие е е промѣнила фирмата си подъ наименованието Стойковъ & Поповъ, понеже досегашния съдружникъ на г. Стойковъ г. Каназиревъ се е оттегилъ отъ прѣдприетията, а на негово мѣсто за съдружникъ е влѣзълъ Михаилъ Поповъ, бургаски търговецъ и фабрикантъ на спиртни питиета. Намѣ е особено приятно да поздравимъ новото съдружие на фабрика „Разлогъ“ съ тѣ начинъ на разрѣшаване въпроса за продължението на това достигнало до пълненъ разцѣтъ въ развоѣ си прѣдприетие.

Новитѣ съдружници, съ капиталитѣ си, съ умѣнето си полезно да работятъ и съ търговския си кредитъ още повече ще го издигнатъ.

Контрола на златнитѣ и сребрени прѣдмети.

Законопроектътъ за контрола на златнитѣ и сребрени прѣдмети, както не упомяватъ точно качество на лицето, което трѣбва да получи сумата по чека. Това безспорно е едно опущение прѣди всичко отъ естество доведе до грѣшки и отговорности лица, които заплащатъ, а отъ друга страна съставлява едно опущение на нѣкои отъ съществени условия, които закона изисква за да направи отъ чека перфектна цѣнна книжка. Нека не се забравя, че липсата на които и да било отъ реквизити-

странство относително нарушението и пр.

По тозарието на вагонитѣ.

Много отъ наетитѣ вагони за вѣглища и други стоки напоследѣтъ пристигатъ на софийската гара съ товаръ, обаче безъ странични врати и капаци, поради което слѣдъ растоварването имъ стоятъ на гарата неизползувани. За да не се повтарятъ такива нередовности, дирекцията е прѣдписала на станицитѣ и влагалницата да контролиратъ и накарватъ търговцитѣ, които товарятъ вагонитѣ, да тургатъ изваденитѣ вагонни части по мѣстата имъ.

Приемането за прѣвозъ и таксуването на избухливитѣ вещества.

Правилника за експлоатацията на желѣзницитѣ изключва бойнитѣ патрони отъ прѣвото прѣвозване и таксуване по цѣнитѣ и условията на директитѣ тарифи. Сжко така отъ § § 46, 162 и 166 на вжтрѣшната сточна тарифа е извѣстно, че избухливитѣ вещества, каквито сѣ патронитѣ, се приематъ съ особенна товарителница. Противно на тѣхъ категорични прѣписания на правилника за експлоатацията и на дѣйствиущитѣ тарифи, обаче, нѣкои станции сѣ приели за прѣвозване до Деде-Агачъ вагони, нагварени отъ военитѣ съ разни бойни вѣщи и пълни патрони, които сѣ таксували по тарифата а quatre направо до Деде-Агачъ.

Понеже това е едно голѣмо нарушение на правилника за експлоатацията, дирекцията на желѣзницитѣ е прѣдписала до всички станции да пречуатъ по внимателно както правилника за експлоатацията, така и дѣйствиущитѣ тарифи, а особено по прѣвозването и таксуването на избухливитѣ вещества, каквито начесто изпращатъ за новитѣ земи, защото при повторение на грѣшки като горѣшката, виновнитѣ щесѣ наказватъ дисциплинарно.

Дѣйността на пжтующитѣ учители по земледѣлнето.

Института на пжтующитѣ учители по земледѣлнето е създаденъ въ 1889 г. Въ началото за цѣлата страна сѣ били назначени само 5 души, отъ които единъ сѣ висше, а останалитѣ сѣ сръдно земл. образование. Въ 1892 г. сѣ били назначени 17 души, до като въ 1912 г. числото имъ достигна на 65 души, отъ които 1/4 отъ общото имъ число сѣ сѣ висше земледѣлско образование.

Слѣднитѣ данни показватъ числото на уреджанитѣ курсове отъ пжтующитѣ земледѣлци учители: Прѣвъ 1898 г. сѣ били уредени 109 курса съ 3,975 слушатели; прѣвъ 1902 г. 202 курса, 12,015 слушатели; 1906 г. — 574 курса, 29,346 слушатели и прѣвъ 1910 г. — 1070 курса съ 60,060 слушатели.

Женскитѣ ступански курсове.

Въ надвечернето на войната въ България сѣ съществували 70 женски ступански курсове за усвояване известни сръчности. Въ тѣхъ курсове се е изучавало: цѣвтарство, шепкарство, изработване долни и горни дрѣхи, бродерия, пирография готварство и пр.

Пазаритѣ и панаиритѣ въ България.

Прѣвъ 1911 г. въ България е имало седмични пазари и годишни панаири на толкова мѣста: Въ бургаски окръгъ на 10 мѣста седмични пазари и на 15 мѣста панаири, Варненски 10 и 8, Видински 10 и 2, Врачански 12 и 4, Пловдивски 29 и 13, Пльвенски 18 и 27, Кюстендилски 7 и 4, Софийски 20 и 47, Търновски 42 и 29, Ст.-Загорски 28 и 54, Русенски 24 и 6 и Шуменски 20 и 6, или всичко въ цѣла България на 230 мѣста седмични пазари и на 214 — годишни панаири.

Замѣнени съ дубликати облигации.

Съобщено е на Б. Н. Банка, за свѣдене и ржководство, че управленето на държавнитѣ и на гарантанитѣ отъ държавата дългове е замѣнило съ дубликати облигациитѣ № № 155179, 155180, 139973 отъ българската държавенъ 5%, заемъ въ злато отъ 1904 год.

Обявени въ несъстоятелност.

Пловдивския окръженъ сѣдъ съ рѣшение № 56 отъ 25 януари т. г. е обявилъ въ несъстоятелностъ Санамашката търговска фирма на общарски стоки Али Мехмедовъ & Агопъ Налджаджиянъ, а така сжшо и членовѣтѣ ѝ Али Нехмедовъ и Агопъ Налджаджиянъ. За дата на сиране платитѣ опрѣдѣлена 17 IX. 1913 г. Креанситѣ трѣбва да се прѣдставятъ до 24 того, а прѣвѣрката имъ ще се извърши на 14 III. т. г.

Нови книги.

Свещ. Г. Алфоровъ за кооперативнитѣ мѣлници (докладъ, четенъ въ селско бруланската секция на Всероссийския Кооперативенъ Съборъ — Киевъ). Отдѣлно е излѣзла напечатана брошурата на свещ. Алфоровъ „За Кооперативнитѣ мѣлници“, която въ проста и ясна фор-

ма, излага добръ въпроса, който има дълбоко жизнено за значение рускитѣ и наши селски кредитни кооперации. На събора въ Екатеринбургъ прѣвъ 1913 год. сѣ дошли до заключение, че търговията по износа на зърнени храни страда не само отъ лошъ експортъ но и отъ лоши условия на импорта, и че всичко това се слага върху производителъ — земледѣлецъ. Въ брошурата си Алфоровъ указва, че „често се сръбца такова ненормално явление: въ една губерния, околия и община, гдѣто половината отъ населението сѣ производители на зърно — хлѣбороби, — а другата занаятчи, промишленитѣ — потребители на хлѣба. Послѣднитѣ не купуватъ зърно, хлѣбъ отъ производителитѣ съсѣди, а го набавятъ отъ другадѣ, и разбира се, при това плащатъ разходъ за прѣвози, посрѣдничество. Това явление се обяснява просто. Потребителитѣ купува не зърно, а брашно, а производителитѣ или не се занимава съ смилане собственото си брашно на свонитѣ мѣлници, или пѣкъ ако се занимава — то донася на пазаря такова недоброкачествено брашно, че потребителитѣ се принуждава да го не взема, ако и да е евѣнто.“ Отъ тука се прави заключението, че производителитѣ на зърното трѣбва да бждѣ производители на брашно.

Производството на брашното трѣбва да бждѣ организирано при кредитнитѣ дружества, поради това, че кооперативнитѣ мѣлници, като измѣстятъ отъ една страна първобитната техника, даватъ на населението възможностъ да получава доброкачествено брашно, а отъ друга, — способствуватъ за понишаване пазарнитѣ цѣни на брашното.

А че всичко това е осъществимо дълго се види отъ примѣра на Вейделевското дружество (Валуйски уѣздъ, Ворон. губ.) което отъ 1911 г. е пустило собствената си мѣлница и успѣха на това кооперативно прѣдприетие върви бжствително.

Брошурата прѣдставлява голѣмъ интересъ и заслужава да се прочете отъ всѣки членъ на кредитни и други кооперации.

ЗЪРНЕНИ ХРАНИ.

Бургаско тържище.

Бургасъ, 25 февруари 1914 год.

Днесъ имаше изложени на тържището 24 вагона, непродадени 3 вагона. Положението на тържището е безъ измѣнение сравнително вчтра.

Зимница. Днесъ продадени 17 вагона по 1860 лв. за 58 1/2 либри отъ гара Айтосъ, 1875 лв. за 58 1/2 либри; 1925 лв. за 60 либри до 1950 лв. за 60 1/2 либри отъ гара Айтосъ.

Вчера продадени 36 1/2 вагона по 1865 лв. за 58 либри отъ гара Ямболъ; 1890 лв. за 59 либри отъ гара Скобелево; 1915 лв. за 59 1/2 либри отъ гара Айтосъ до 1945 лв. за 61 либри отъ гара Стралджа.

Жито 2 вагона непродадени отъ гара Радево.

Вчера спадане 20 ст. — Продадени 7 вагона по 1930 лв. за 59 1/2 либри; 2020 лв. за 60 либри отъ гара Борисовградъ; 2065 лв. за 61 1/2 либри отъ гара Чирпанъ до 21 лв. за 63 либри отъ гара Папазлий.

Ржжа. Този артикулъ днесъ безъ пристигване.

Вчера продадени 5 вагона по 1450 лв. отъ гара Карнобатъ.

Ечемикъ 2 вагона продадени по 1410 лв. отъ гара Кесарево до 1420 лв. отъ гара Ст. Кладенецъ.

Царевица 2 вагона по 1290 лв. отъ гара Айтосъ и 1 непродаденъ отъ гара Радево.

Вчера за суха стока спадане 20-30 ст. Продадени 11 1/2 вагона по 1210 лв. (влажна) отъ гара Радево; 1250 лв. (влажна) отъ гара Загора; 1280 лв. отъ гара Стралджа до 13 лв. отъ гара Керменлий.

БРАШНА

Бургасъ, 25 февруари 1914 год.

№ 0 74 килогр. торба лв. 20—
1 — „ „ 19 50
3 — „ „ 16—
Трици едри „ 10—
Марди „ 10 50

Мелница Синове Ив. х. Петрови

Колониални стоки.

Бургасъ, 25 февруари 1914 год.

Бургаска дневна пияца.
Цѣни въ брой
Захаръ каси < 50 к. др. 6. 46 60
„ < 25 к. „ 6. 23 30
„ келде „ 0 90
„ ситно брашно „ 0 88
„ пѣсокъ руски „ 3 12
„ софийски „ 3 12

Кафе Рѣо I „ 3 12
„ II „ 3—
„ III „ 2 90
„ Лане I „ 2 95
Кафе Лане „полу роле“ 2 85

„ II „ 2 80
„ III „ 2 65
„ Ролъ „ 3 10
„ I „ 3 05

Чай I „ 7—8
Чай II „ 6—7
Чай III „ 5 50—6—

Шоколадъ „Cailler“ K-o „ 6 20
„ Benzborp кутия „ 6 80
„ Martram K-o „ 6 40
„ Kohler K. „ 6 20

Бисквити „Cosle 1/2 пакетъ K-o „ 2 55
„ насипвани вѣкути „ 2 55
Спиртъ руски улидовка литра „ 1 40
Бахаръ „ 0 80
Анасонъ новъ I стока акъза „ 1 45
Пиперъ червенъ I „ 1 45

„ II „ 1 90
Пиперъ черъ „ 1 20
Кимонъ I новъ „ 0 65
Леблени Елеме I „ 4 20
„ сжра „ 3 80

Лимонъ тозу кристалъ „ 6 40
„ обикновенъ „ 16—
Свѣщи Gouda 4 к. VI каса „ 1 50
„ 10 кгр. „ 1 40

Нишадъръ буци „ 1 40
Нишадъръ калпи Salamac K-o „ 11 50
Сола бикарб. екстра K-o 46 в. „ 15—
Сола за пране 100 кгр. вар. „ 0 75
Сигъ камъкъ K-o „ 0 83
Рафия I (лика) K-o „ 0 80
Рафия II „ K-o „ 57—

Оризъ Ризонъ I торба „ 53—
„ Женевъ I K-o „ 43 44
„ Фуме бѣлъ едръ топч. „ 44—
„ жельтъ K-o „ 48 44
„ Триестъ № 602 K-o „ 48 44
„ англ. Rangoun тор. № 3 39—
„ Пловдивски I к. „ 1 50

Тамия I extra „ 1 30
„ II ред. K-o 50 K-o „ 57—
Сардели „Sultanes“ „ 56—
„ Floréal см. „ 52—
„ Норвежки „Succé 1/2 „ 76—
„ „ „Mira“ 2 1/2 м/м „ 40—
„ „ „2 1/2 м/м „ 45—
„ „ „Vedding“ 1/2 „ 78—

Сардели „Херинги Филети“ кутии „ 9 50
3-ко кутията „ 45—
Сардели съ томати „Susanne“ „ 45—
„ Ламотъ „ 13—
Циментъ Беочинъ K-o 150 кгр. „ 20
Бѣлг. циментъ „Левъ“, 100 кр. л. „ 2—
Масло дърв. Roual айвал. K-o „ 1 95
„ F-Vierge „ 1 90
„ Yierge „ 1 80
„ Superieur „ 1 75
„ E Fine „ 1 70
„ Extra „ 1 70

„ сусамено I „ 1 38
„ сусамено II „ 1 33
„ фастъчъ I „ 1 38
„ сльнчегледово „ 1 25
„ памучно американско „ 1 48
„ „ „ „ „ „ 2 05
Маслини Specialité „ 1 00—0 95
„ Supérieur „ 0 85
„ Extra-Extra „ 0 80
„ Extra „ 0 78
„ Prima „ 0 75
„ Гръцъ „Volos“ „ 1—
Хайверъ пробойна I „ 1 90
„ Гръска „ 2 60
„ астрахански далаци „ 2 45
„ кетовъ „ 4 50
„ Шука „ 2 55
„ Сазанъ далаци „ 1 08
Локумъ „ обикновени „ 1 05
„ „ „ „ „ 1 05
„ „ „ „ „ 1 05

„ челикъ K. 5 об. „ 13 50
Лимони турски „ 14 50
Портокали Тарабулунъ „ 14 50
„ „ „ „ „ 14 50
„ Яфа „ 17—
Лимони Италиански 300 бр. „ 14 20
Мандарини връзката „ 13 50
„ Тунизка „ 13 50
„ Анхилска „ 14 50
„ Атанаскойска „ 9 50
„ Ситна (бита) „ 0 14
Зачка гол. варели „ 0 25
„ мал. „ 0 28
Стипча голѣми варели „ 0 30
Стипча ситна „ 60—
Смокини торби Смирна „ 66—
Смокини каси на върви I „ 84—
Грозде черно сухо „ K-o 88—
Грозде бѣло сухо I „ K-o 88—
Грозде черно кѣбрѣвъ въ каси K-o „ 1 10
Таханъ „ I K-o „ 1 10

Халва мѣстна „ 0 46
Кесии книжни „ 0 38
Хартия амбалажна „Патентъ“ „ 0 38
„ „Шренцъ“ „ 0 38
„ жълта сламена „ 0 88
Макарони Италиански на пакетъ 1/2 „ „ 8 5
Макарони насипани каси 10 к. „ 11 40
Фидета „ 11 40
Газъ батумски каса „ 11—
Газъ въ каси д-во Нафта „ 11—
Газъ американски „ 5 30
„ ромжиски „ 0 88
Воскъ чистъ пчеленъ к. „ 1 25
Пирафинъ „ „Tiebauchou“ „ 1 25
Сапунъ „печень“ „ „Свѣщъ“ „ 1 25
Желѣзо шведско K-ка върса K-o 0 34
„ табанжис и обло K-o 0 23

„ келде „ 31 75
Калай Лири „ 190—
Синъ камъкъ Лири „ 24—
Цинкъ франки „ 660—
Германско желѣзо „ 138—
Шведско А.Л. В. Лири „ 10 30
„ Л. Х. „ 9 150

Чемберликъ „ 175—
Бѣло тен. 56-40-30 листа „ 14—
Черна ламарина № 14 „ 247—
„ „ № 12 „ 240—
„ „ № 10, 86 „ 230—
Галван. ламар. № 14 лири „ 15 100
„ № 12, 10, 8 „ 14 100

Бодливъ телъ „ 275—
Безиръ Империялъ лири „ 28—
„ Крокодилъ „ 30—
„ Кингъ „ 32—
Торби Индийски 2 1/2 либри „ 65—
„ 2 1/4 „ 55—
Черъ пиперъ Синагауръ „ 115—
Памучно масло I „ 92—
Телени гвоздеи торби „ 20—
Нишадъръ „ 120—

Франко-Българска Ипотечна Банка

Crédit Foncier Franco-Bulgare.

АКЦИОНЕРНО Д-ВО КАПИТАЛЪТ 20 МИЛИОНА ЛВ. ЗЛ.
СОФИЯ

Франко-Българската Ипотечна Банка отпуска заеми срещу ипотека на градски и полски имоти въ цѣлото Царство. Тѣзи заеми могатъ да бъдатъ краткосрочни до 5 години безъ погашение или дългосрочни отъ 5 до 40 години съ погашение.

Всички заявления за заеми се разглеждатъ и рѣшаватъ въ най-краткъ срокъ. УСЛОВИЯ НАИЗНОСНИ.

Свѣдения се даватъ безплатно при първо поискване отъ Дирекцията въ София, площадъ „Бански“ № 2 и отъ прѣдставителитъ и въ провинцията.

ПРѣДСТАВИТЕЛИ ЗА БУРГАСЪ: БЪЛГ. ГЕНЕР. БАНКА.
ПЛОВДИВЪ:**Застрахованитѣ**

ПРИ

**Чиновническото кооперативно спестовно
застрахователно дружество,**

безъ всякакви други вноски, освѣтъ тия за поддържане застрахованитѣ имъ, СЖ РАВНОПРАВНИ НЕГОВИ ЧЛЕНОВЕ, участвуващи въ управлението и печалбитѣ му.

Тѣ сж значи неговитѣ стопани сдружени въ името на челолюбимия принципъ: „ЕДИНЪ ЗА ВСИЧКИ И ВСИЧКИ ЗА ЕДИНЪ“ чрезъ приложение на който навсѣждѣ, но особено въ застраховането, се постига най-съвършена обществена взаимопомощъ, най-високата социална правда.

Застрахованитѣ, значи, сами нареждатъ всичко споредъ общитѣ интереси на всички, което ще рече, споредъ разбранитѣ интереси на всѣкого отъ тѣхъ.

ЗАТОВА Тѣ ИМАТЪ ЗАСТРАХОВКИ ПРИ: а) възможнитѣ най-евтини вноски; б) най-либерални условия; в) възможнитѣ най-големи улеснения въ всѣко отношение.

Никое друго дружество, което не почива на горнитѣ начала не може да даде тия прѣимущества.

Войната потвърди тая истина по единъ неопровержимъ начинъ, защото САМО ЧИНОВНИЧЕСКОТО КООПЕРАТИВНО СПЕСТОВНО ЗАСТРАХОВАТЕЛНО ДРУЖЕСТВО НОСИ РИСКА за живота на всички застраховани при него на брой повече отъ 13,000 души прѣзъ това тежко за тѣхъ и за сѣмействата имъ врѣме, безъ да имъ се иска ни стотинка прѣварително платена допълнителна вноска.

Математическитѣ му резерви, единствената истинска гаранция за осигурителнитѣ прѣдприятия пропорционално на врѣмето и поститѣ задължения, сж по голѣми отъ тия на всѣко друго общо застрахователно дружество въ страната ни.

Ив. Кремаковъ & Ив. Кюсевъ — Бургасъ

Г-да млѣкари и мандраджии,

Не изпускайте случая да се снабдите съ нашитѣ млѣкарски машини специално за мандри и млѣкарници

„Pump-Separator“

най-практични, икономични, солидни и леки отъ всички други системи.

Опитани и прѣпоръжани отъ държавното хемелдѣлско училище въ Садово, съ свидѣтелство № 472.

Наи-разпространени въ цѣлия свѣтъ, както и у насъ и Турция, Ромъния, Сърбия и др.

За работата и солидността даваме на нашитѣ клиенти 15 год. гаранция.

Необходими за всѣка мандра! Имаме и всички млѣкарски принадлежности.

Свѣдѣния и каталози изпращаме на интересующитѣ се.

Ставраки Яневъ

с. Бараклий — Месемврия

Търговия съ земледѣлски и индустриални машини.

Шевни машини и велосипеди „ГРИТЦЕНЕРЪ“.

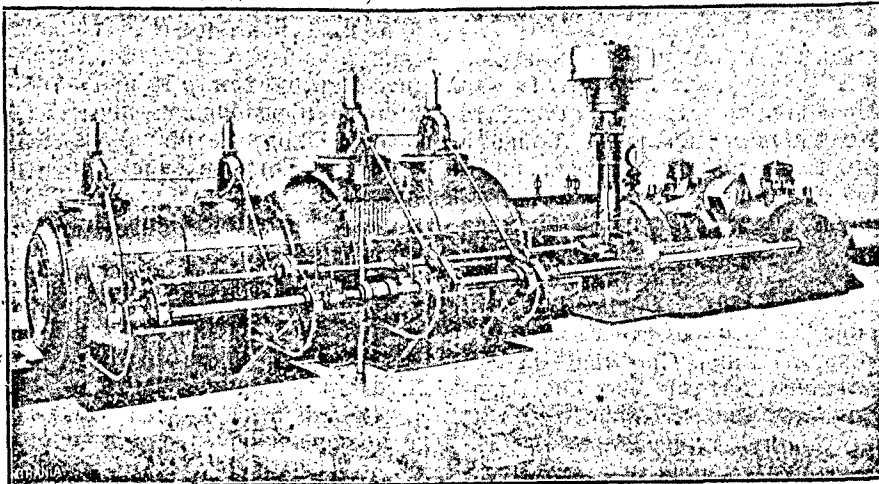
Аби, прѣжда, гайтани и пояси.

Агентура на I Българско Застр. Д-во „БЪЛГАРИЯ“.

Starke Hoffman

Hirschberg—Германия.

най-подходяща и сигурна двигателна сила е

Безспорно

новата вентилна стабилна парна машина

съ и безъ комбинирана конденция — германски патентъ.

Генерално прѣдставителство: **Е. Мюлхуптъ С-не Командитно Д-во**
Машинна фабрика и желѣзолѣярница

РУСЕ

Първокачествени

Гладки облагородени

Американски лози

ПРОДАВА

Българското Лозарско Дружество
БУРГАСЪ.

(Акционерно Д-во Капиталъ 500,000 лв.)

Цѣни умѣрени условия износни.

ИСКАЙТЕ ОФЕРТИ.

БАЛКАНСКО ТЪРГОВСКО И ИНДУСТРИАЛНО Д-ВО
СОФИЯ: БЪЛГАРСКО МАРИТИМНО Д-ВО
КОНОВЕ РУСЕ, ПЛОВДИВЪ БУРГАСЪТЕХНИЧЕСКО ВОРО
ФАБРИКАЦИЯ НА МАШИНИ
ИНИЦИАЦИЯ НА МАШИНИ

ТЕЛЕФОНЪ № 836-895

Георги Бези, Синъ & С-не
БУРГАСЪ.Агентъ на: „Дойче“ — Левантъ — „Линия“
„Мессажери — Маритимъ“
АРМЕАНАТЪ — „АДОЛФЪ ДЕПЕ“ & КИЛИДИКИ.

Постояненъ пълненъ складъ отъ земледѣлчески и индустриални машини и оръдия

Д. Теневъ Ив. Куртевъ

въ СТ. ЗАГОРА и РАДНЕВО.

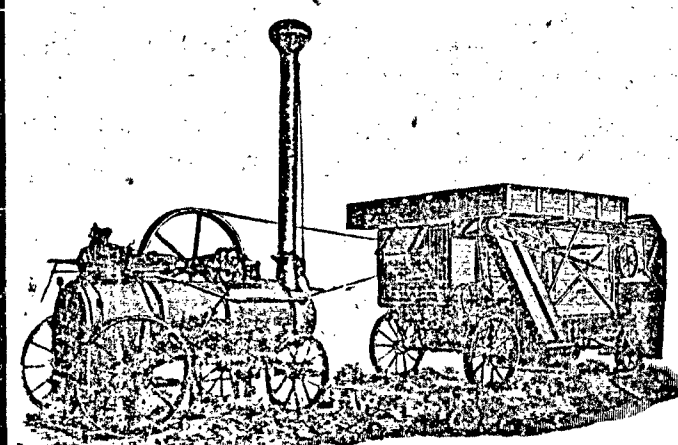
Прѣпоръчватъ се на земледѣлцитѣ и индустриалцитѣ: американската модерно усъвършенствуваема машина вършачка „ФАРКАРЪ“; газожения моторъ „ХОРНЗБИ“ английска фабрикация, които сж цѣла благодатъ за земледѣлието и индустрията; прѣпоръчватъ се сжщо и германски и английски модели ДАРАЦИ за влачене вълна. Покупни условия и цѣни всѣкога най-износни, всѣкога добри за купувачитѣ.

Позарии!!!

Отнесете се за възобновяването на вашитѣ лозя къмъ голѣмото лозарско заведение на

Nyacinthe Raymondкавалеръ на „земедѣлска заслуга“ въ КАРПЕНТРА
което притежава най-хубавитѣ пипиниери въ областта.Прѣдставителъ на царство България: ЛЕОНЪ Х. БАСАНЪ.
Ул. „15 Ноември“ № 9 София.

Голѣмъ складъ въ България за: газожени мотори, млѣнници и пр.

НИКОЛАЙ ФЕХЕРЪ & С-не — РУСЕ.

Отъ 1911 г. продавамъ вършачки на желѣзни рамки и съ съчмени лагери. Потрѣбно е по-малка сила за подкарване, по-малко масло, рѣдко мазане, по-малко гориво, по-рѣдко прѣвозване. Лагеритѣ не изгарятъ, остѣта не се изкривява. За офертите отнесете се до фирмата:

ИЗВѢСТІЕ.

Заедно съ прѣдставителството на Българското Парак. Дружество въ гр. Василико, ще се занимавамъ и частно за себе си съ слѣдующето:

а) Ще посрѣдничая за доставката на разни стоки при износни цѣни за Василико, Малко-Търново и околноститѣ като: бира, брашнѣ, трици, зърнени храни, газъ, захаръ, кафе, оризъ, книжарски прина, надлежности, грамфони и плочи, пишущи машини, шевни машини, желѣзни каси, мобили, кревати, маси, столове, шкафове и др. стоки. Осигурявамъ на здания и храни и пр.

б) Ще посрѣдничая за износъ отъ тоя край съ ниски цѣни, на вина и разни чисти натурални. Дървенъ кюмюръ, дърва за огънь и кюмюръ, тухли печени, камъкъ гранитъ, коларски принадлежности (като спици, наплоте, ости и др.) Ягнешки и ярешки кожи, свинска масъ, свине, прѣзъ сезона риба и чирузи и пр.

в) Ще освобождавамъ и товаря стоки отъ и за параходи и изпращамъ за мѣстоназначението имъ.

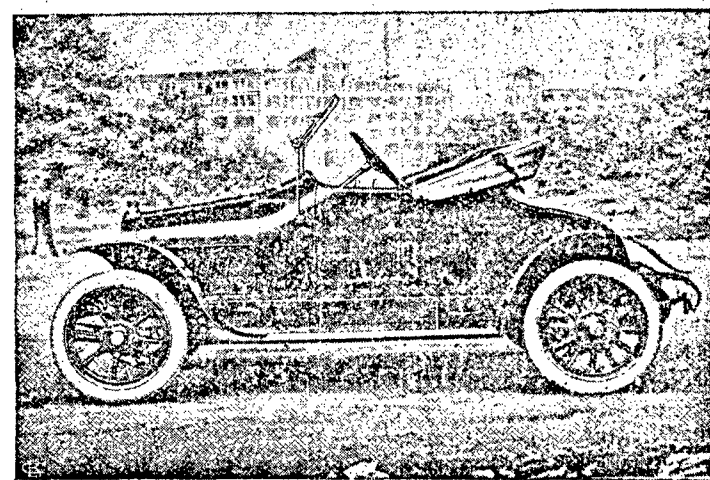
Всичко честно, бързо, акоратно и при малко възнаграждение. Съобщение за вносъ и износъ редовно.

Съ почитание: **Г. Илиевъ**

Агентъ на Българ. Парак. Д-во въ гр. Василико.

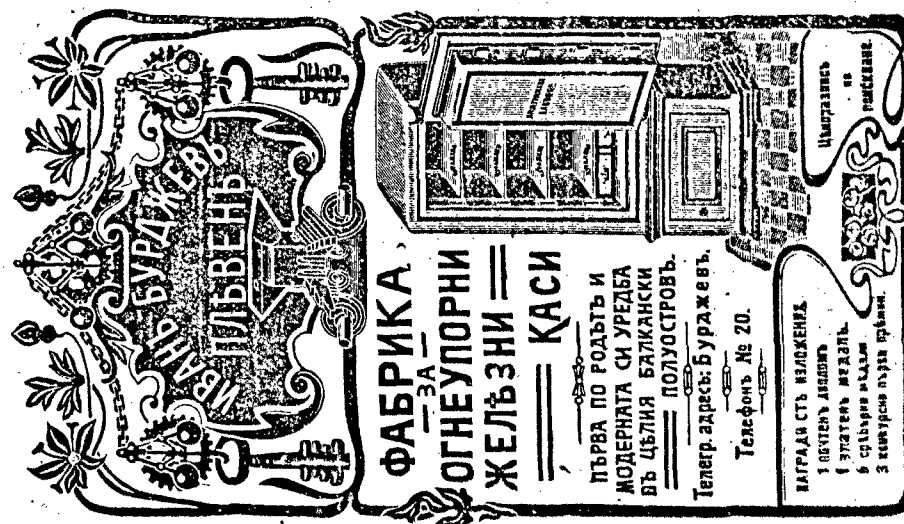
В. Рашеевъ & С. Стомоняковъ
РУСЕ

Депозитъ отъ

колониални стоки
Самовари Баташева
Чай Губкинъ Кузнецова
Французски вина, коняци, ликери и пр.
Шампане „Mumm & G-ie“
Руски спиртъ
Английски камени въглища, Коксъ, Антрацитъ и пр.
Книжарни и канцеларски стоки.**Автомобилитѣ „OPEL“**

Единственитѣ автомобили, които издържаха рекорда на здравината въ продължение на тритѣ войни. Тѣ сж именно най-пригоднитѣ за нашитѣ пѣтици. Никогажъ пѣтицистѣ не ще рискува да остане на пѣти или да изкачва пѣшъ и потикване автомобилъ по нашитѣ страшни пѣтици.

„OPEL“ е побѣдителъ на всички други автомобили въ разнитѣ международни надбѣгвания и конкурси по издържаливост и солидностъ.

Главенъ депозитъ у прѣдставителитѣ: **Л. Шпетеръ & М. Лъсковъ**
бул. „Дондуковъ“ № 51, София.**Параходно Дружество**

Австрийски Пловдъ.

Параходитѣ на Дружеството пристигватъ отъ:
Триестъ, Солунъ, Деде-Агачъ, Цариградъвъ Бургасъ
всѣка втора недѣля въ 6 часътъ сутринта и трѣгватъ сжщия
денъ на 5 часътъ вечерта за
Кюстенджа и Одеса
(Тѣзи параходи зимно врѣме се отбиватъ и въ Варна).Отъ Галацъ, Браила пристигватъ въ Бургасъ всѣка втора
срѣда въ 11 часътъ сутринта и трѣгватъ сжщия денъ въ
8 часътъ вечерта за
Цариградъ, Пирея, Патрасъ, Корфу, Бриндизи, Триестъ.Отъ Одеса, Варна пристигватъ въ Бургасъ всѣки втори
петѣкъ въ 6 часътъ сутринта и трѣгватъ сжщия денъ въ 6
часътъ вечерта за
Цариградъ, Дедеагачъ, Кавала, Солунъ, Критъ, Албания,
Триестъ.

Печатница Ст. Д. Боевъ — Бургасъ.